

JADRANSKA ZARJA.

Političen, podučiven i kratkočasen list.

Izšla dvakrat v
mesecu, vsako
1. in 3. nedeljo.

Lastnik, izdajatelj in odgovorni vrednik:
G. H. MARTELANEC.

Naročnina: vsako
na celo leto
1 gl. 320 kr.

Tabor v Sežani.

Tretje leto že širijo slovenski rodoljubi s pripomočjo taborov med našim narodom narodno zavest. Povsod, kjer se je dozdal taborovalo, imelo je taborovanje najboljši uspeh; to nam je vnovič dokazal tabor v Sežani, ki ga je osnovalo politično društvo „Soča“, za kraške Slovence in tržaško okolico. — Kar se nam je tržaškimi Slovencem lani zabranilo, bilo nam je dovoljeno letos, in brez ovinkov smo vladi povedali, kaj je naša naj iskrenejša želja, želeli bi samo bilo: da nam vlada gledé naših zahtev ne dela ovir.

Vrli Sežanci so dobro zadeli važen pomen tega dneva, kar je kazala že zunanja oblika prijaznega tržica. Na vseh hišah pričale so slovenske zastave, da se danes veselimo majka Slava. Med kamnitim zidovjem, po katerem se je razpenjala spomladna zelenjad, mislili smo, da smo v ličnem privoju. Ze predpoldne dospeli so iz daljnega Tomina tamošnji pevci v krasni sokolski obleki, rodoljubi iz Gorice. Postojne in Razdrtega. Popoldne so začeli prihajati kraški kmetje iz sežanskega okraja. Ob treh bilo je v trgu že vse živo. Voz za vozom drdral je po cesti, ki drži iz Trsta v Sežano, posebno pozornost obudili so prosečki in nabrežinski pevci, med njimi gospod Nabrgoj in gosp. Cvek, odlični vodja obeh pevskih zborov. Impozanten bil je prihod tržaških okoličanov in slovenskih Istranov, po taktu izvrstne domače glasbe, vse okolične čitalnice, čitalnica boljunška in pasjavska iz Istre bile so z društvenimi zastavami obilo zastopane.

Ob štirih začela se je gibati zbrana množica. — Pač nad 6000 duš — pod senco slovenskih zastav in pri zvuku doneče glasbe proti taborišču pol male ure zunaj Sežane poleg ceste, ki drži v Ipavo.

Ko je bilo ljudstvo v najlepšem redu obstopilo oder, prikaže se doktor Lavrič, pozdravi z jednatim govorom zbrane taborite in predlaga slednjič, naj si ljudstvo izvoli taboru župana.

Nazoče ljudstvo zdaj soglasno izreče, naj taboru županuje gospod dr. Lavrič. Zahvalivši se za poklonjeno mu čast, podeli besedo gosp. Klavžerju, ki je razkladal prvo točko programa: „Vsi Slovenci naj se po postavni poti zedinijo v eno kronovino z enim deželnim zborom.“ Omenivši vse koristi, ki bi jih Slovenci imeli, ako bi bili zedinjeni konca svoj govor s sledečimi besedami: Razkosan in raztrgan, si slovenski narod ne more pomagati. Ako bi bili vsi Slovenci združeni, bi od tega ne imeli samo mi koristi, ampak tudi država, vsaj je pesnik narodu iz srca govoril, zapelvi:

„Skala se trese in hrib,

Zvestoba Slovincu ne gane.“

V duhu, bratje moji, smo že dolgo vsi

zedinjeni. skliknimo torej danes iz dna srca: Slovenija vstani! Slovenija vstaja, se zbuja, ves narod jo kliče na dan!

Ko je bila ta točka z velikim navdušenjem soglasno sprejeta, začne razpravljati gospod Ravnik, isterski poslanec. drugo točko: „Naj se dejansko izpelje §. 19 državno osnovnih postav, naj se tedaj v c.k. uradnih na Slovenskem precej začne pisati in uradovati v slovenskem jeziku: in podučni jezik v vseh šolah na Slovenskem naj bode slovenski jezik.“

Tretjo točko: „Naj se v Sežani napravi slovenska ljudska šola s petimi razredi“, pretresoval je g. Živic iz Skoega. Povdarja je najpopred potrebo omike sploh, nadaljuje da je tudi posebno potrebna pri različnih strokah, kakor pri obrtniki, rokodelstvu, poljedelstvu, vino- in sviloreji itd. To pa se je dozdal pri nas strašno zanemarjalo, še brati in pisati se veči del kmetovalcev nij naučil. Pogostoma slišimo stare može tožiti, da bi rajši pisati in brati znali, kakor bi jim kdo Bog ve kaj dal. Mi plačujemo krvave davke, torej imamo tudi pravico zahtevati od države, naj nam za naša plačila kaj stori, in kaj hočemo od nje pred vsem drugim zahtevati, nego ustanovljenje više ljudske šole, v kateri se bodo vsaj naši otroci učili boljšega gospodarstva.

Tudi ta točka je bila soglasno sprejeta.

Četrto točko: „Naj se za tržaško okolico vpelje slovenska meščanska šola s posebnim ozirom na njene potrebe“ zagovarjal je okoličan g. Juri Gerdol tako-le:

„Slovenski može! Pod milim nebom, to veliko streho, katero je sam Bog razpel med vsemi narodi na zemlji, moramo se zbirati, da očitno tirjamo svete naše pravice. Prišlo je z nami do tega, da so nam tuji po sili hoteli zatreti najdražji božji dar na zemlji, materinski naš jezik in davno bi slovenska beseda bila uže umrla na večne čase, da ni naš narod tako trden in krepak na duhu in telesu. In še zdaj preže na nas, kako nas bi utopili v tujsvo. Da bi hudobni svoj namen dosegli, vzeli nam so jezik iz šol i tujega vanje vpeljali, da bi tako nas počasi umorili s tujo omiko. Kje ima Slovenec ktero visoko šolo? Nikjer je nima! Kje ima ktero srednjo šolo v svojem jeziku? Tuli nikjer! Vse je v nemškem ali laškem jeziku! — In vendar očitajo Slovincu sovražniki, ki mu nobene šole ne privošijo, da je neizobražen. Za Boga, kako pa hoče izobražen biti, ker mu zapirajo vrata do izobraženosti! Očitajo mu tudi njegove uboštvu, in to očitaje je še grše. Kako hoče premožen biti, ker mu pot do premoženosti zapirajo! Dan denes ni dosti, da dela roka in noga, delati mora tudi glava, kar je brez glave storjeno, to je rado skaženo. (Res, skaženo je!)

*) Celi govor priobčimo prihodnjič.

„Vzlasti mi tržaški okoličani in drugi okoli Trsta bivajoči Slovenci potrebujemo izomike, če se hočemo izkoptati iz vednega hlapčevanja. Najbolj potrebna je nam tako imenovana meščanska šola, ktera bi se morala ustanoviti s posebnim ozirom na naše okoličnosti in potrebe. Vrtnarstvo in zidarstvo bi se na vsak način v tej šoli moralo dejansko in temeljito učiti. Vrtnarji so v naših krajih dobro plačani, pa so sami tuji. Ali morebiti ni za vrtnarstvo kmet iz tržaške okolice, ki zemljo in podnebje bolje pozna od tujca? Gotovo je zmožen, ali — prilike nima, da bi se vrtnarstva dobro naučil. Ali bo moral naš kmet morebiti vedno samo mestni tlak ostriti, kamenje valiti in obtesovati? Ali morebiti nima toliko uma, da se nauči delati tudi načrte za razne stavbe? Vse to ima naš kmet gotovo, in kmet — naj bo kmet slovenski, ali laški, ali nemški — ima tako dobro pravico, kakor vsak drug gospod: saj kmet tudi davke plačuje, saj kmet redi celo gospodo. (Res je, kmet jo redi!)

„Pa o tem nečem dalje govoriti, ampak le to hočem posebno poudariti, da ima slovenski kmet prav tisto pravico, kakor jo ima nemški ali laški kmet: če pa imamo vsi enake pravice, zakaj se to ne izpolnuje, zakaj se Slovincu še najpotrebnejše šole ne privošijo? To je velika krivica, ktera se nam godi, ker s tem nas tuji tarejo in zatirajo na duši i na telesu. Ta krivica mora nehati! Jaz pravim, da ta krivica mora nehati, in gotovo ste vi vsi, dragi slovenski može! popolnoma moje misli. (Bravo da smo!)

„Mi hočemo in pred vsem svetom tukaj pod milim nebom slovesno tirjamo, da se nam da vse to, kar se je dalo, ali kar se bode še le dalo drugim narodom, nič več i nič manj. — Ker je pa za nas okoli Trsta bivajoče Slovence sila potrebna najpred dobra meščanska šola s posebnim ozirom na naše potrebe, zato je moj predlog: slavni tabor naj izreče, da se taka slovenska meščanska šola kakor hitro mogoče ustanovi.“ (Hitro, hitro!)

(Konec prih.)

Slovinci!

Čehom je vržena rokavica; s silno, v nebovpijočo pristranostjo česki deželni zbor nij razpuščen, ko so vsi drugi, ker se je bilo bati, da bi dobili Čehi pri novih volitvah večino. Čehom se je dala odpovednica, pa z njimi — tudi nam. Kaj pa so bili vsi politični boji v Avstriji? Njih bitje je to, da so skušali Slovani, tako dolgo tlačeni, emancipirati se in zavzeti sebi pristojno mesto v državnem svetu. — Toraj slovanski narodi v Avstriji le skupno zmagajo, ali pa — skupno padejo.

Če se gre čez Čeha na dnevni red, gre se tudi čez nas, brez njih si k večjemu kaj neslalnega izprosimo, pa nič stalnega ne priborimo. Čehom je treba priti do živega, si mislijo ustavoverci, in — vničena je slovanska opozicija.

O nikar ne upajmo od Nemcev pravičnosti! — S čim in kedar so jo že pokazali? Nasprotno, ali si nismo morali priboriti vsako najmanjšo koncesijo s trdim bojem? Da, ako bi prav zdaj dali Poljakom in Slovencem kako milost, bodo to storili le zato, ker se čutijo že preslabe nasproti celje opoziciji, pa kakor, bi se jim posrečilo podreti prvi stebel slavljanstva avstrijskega, Čeha, bogme, da je tudi po Poljaki in zlasti po nas Slovencih. S čim si je hrabri česki narod zaslužil, da se prezirajo njegove svete pravice, ali ne s tem, da se je pogumno postavil na borišče za se in za nas? In kaj je storiti nam? Podati se nam je v tabor naših vrlih in dragih slavljanov in boljša je, da trpimo še nekoliko časa z njimi in z njimi zmagamo ali pademo, kakor pa da bi z nesramno sebičnostjo živeli v obilnosti na njihovo škodo in tako dolgo, dokler bi se oni ne zatrli in potem toliko gotoveje in sramotneje poginili. Kukavica in izdajalec Slovanstva bi bil vsak slovenski poslanec, ki bi šel v državni zbor, v ta zbor, ki bo šel čez Čeha na dnevni red in ki bo znabiti zopet inavguriral nad našimi ubogimi brati lansko dobo preganjanja in tlačanja.

Naše zastopnike pa, ki jih bomo v kratkem volili, prosimo — ne prosimo, **tirjamo**: naj stopijo na stran bratov Čehov, in boljše je, da nismo nič zastopani, kakor pa tako, da bi pomagali pri delu, ki misli storiti konec vsemu teženju Slavjanov po dostojnem jim uplivu pri vladanji države. Pobrati bodo Čehi vrženo jim rokavico, poberimo jo tudi mi z njimi, da nam je ne bo treba pobirati pozneje, kedar bomo sami!

DOPIS.

Iz Istre. „Osservatore Triestino“ je šel 23. maja v Avgaburg, akoravno mu je Poreč pred nosom, i tam je zvedel, kaj so sklenili isterski poslanci zaradi Istre v današnjem metezi. On je pisal: „Sklenili so, da se avtonomija posameznih dežel pomnoži, posebno v občinski zadevah; da se od stranijo ideje federalistične državi pogubne. Obravnava o vseh načelih je bila zmerna, samo edini ultra-slovenski poslanec v zboru — neki duhoven — je stavil neubran predlog t. j. potrebo uvrstiti slovenski življenji proti germanizmu, kar očitno kaže „zaslepljenost ultra-Slovencev“. — Potem zasmehuje Slovence po stari navadi in prav naivno sklene: „Odločili so poslanci, da Lahi s Slovenci združeni delajo v prihodnje.“

Na vse to odgovorjam sledeče: Ni me želja in tudi časa nimam pripraviti se z Algemajnerico, iz katere „Osservatore Triest.“ tako pridno zajema. Dobro poznamo oba ptička po perju in kljunu. Pesem, katero ti ptički iz dobro poznanih namenov pojejo, je lažnjiva zmes. — Sklenili so isterski poslanci: pomnoženje i zavarovanje avtonomije posameznih dežel. Govorilo se je tudi o federalizmu, ali nij ga nobeden zametaval; rekli so le nekteri, da je nemogoče vpeljati ga v Avstriji. „Ultra-slovenski poslanec“ pa, ko je v zbornici čul, da Lahi krivo sodijo želje i namere Slovencev, je v daljšem in dobro pomišljenem govoru razjasnil potrebe Slovencev i predložil: „Ako Poljaki in Čehi dosežejo, kar po pravici zahtevajo, potem bi se Cislitanija najbrže skrcila v skupino, v kateri bi Nemci po stari navadi zvonec nosili na veliko škodo Lahom i Slovencem; potrebno je tedaj, da se Lahi s Slovenci združijo, da si proti taki skupini ohranijo vlastito življenje.“ — Temu predlogu je potrdila večina laških poslancev i sklenila: moralno združenje s Slovenci, ter me naprosila, da to naznanim bratom Slovencem v Ljubljani, kar sem tudi pošteno storil.

Na zasmehovanje pa kakor „ultra-slo-

venski“ duhoven ne odgovorjam, samo to rečem: Primorci, Lahi i Slovenci! ne dajte se slepiti od časnikov, ki sejejo med nami zdražbo, i ko nam vidijo glave krvave, se kakor hudobni binavci smejejo v pest, Slovenci duhoven v binici poročem dora.

Udje želodcu.

Slovenskim Starčevcem i Mladovišem spisal Pivčani.

(Dalje)

„Želodec“ naš tožit ne more, Da imel nij udov podpore; Temveč je on pešati jel, Ko nehati jesti nij htel, Kar njemu samó je obljudil, A druge vse ude ščipalo, Ščipalo, pa tudi slabilo Ter jim clo življenje grenilo. Želodec naš bil je tak spriden, Da vganjal je to malopriden, Čeravno nam bil je obljudil, Da bo se za ono jed trudil, Vsled ktere nam truplo bi celo Na novo se spet oživeló. — Ker to je vse znana resnica, Obliva nas res rudečica, Ko trdi zdaj „Brenclj“ lažnjiv: Želodec da stari nij kriv, Čes, da nij on mogel v rajbsrati Po ledu pšenice sejati! — Zakaj pa politikus zel Na dunajski led je nek sel, Ter se za kuisami smejal, Ko led je še veči narejal I sejal politiko klunsko Z nazočnostjo svojo lizunsko?! Ker to se je dolgo godilo, Je zato razumno bi bilo?! Politično tako „razumnost“ Imano pri nas za — neumaost, Ker bas oportunska ta strela Med nami razpór je unela, Ker pasla je liberaluha. A dala nam kamen mest kruha. Želodec! ne daj se golfati, Na led se ne daj več speljati! Premagaj si tist appetit, Katerega ud je vsak sit, Da te za „ledene“ svobode, Zdaj težko podpiral več bude. Nikar ne zanašaj se vedno, Da ljudstvo je v tem še nevedno.

Zimski obrazi.

(Spisal Božidar F—č.)

Sova v razvalini
Nočno pesem peva,
Daleč po dolini
Votli glas odmeva.

Sovo peti čuje
Skrbna mati stara,
Strahoma žaluje,
In na tihem kara:

Grda ptica zlobna!
Sina si mi vzela,
Pa bi še hudobna
Rada hčer imela.

Vsa zemlja je v belini,
Pristovalo bi jej,
Da bila bi v črnini
Kraj vseh slavljanov mej.

Slavjani so trpeli,
Trpijo še sedaj;
Kdaj bodo mir imeli?
Kdaj bo trpljenje kraj?

Jelica.

Novela.

(Spisal Slavjanin.)

(Konec.)

Sladki hlad se razliva po čudotvornej naravi, luna sije, listi na drevesih, ki so že sem i tje pozgubili svojo prosto barvo, šepetajo med seboj i ko jih človek tako posluša, zdi se mu, da umejó vsi

med seboj jezik, kateri mora nam nerazumljiv biti. Tu i tam se oglasi kakova tica pevka i lepo čarobno se razlegajo njeni mili glasovi v tiho noč. S kratka, denes imamo noč, kakorsnih nam malo da zživati pusta jesen.

Na prijaznem, zelo zaraslem vrtu tik Krke sedi v zeleni lopi Jelica, koprneča v svojem srcu, ker čedalje bolj se približuje čas, ko ima on priti, ko ima priti tisti, ktereja njeno srce tako goreče ljubi, za ktereja bi dala vse, kar bi se zahtevalo. Sploh Slovenke ljubijo goreče, ali Jelica je imela nekaj divjeljubčega v svojem značaju, kakor krasne Italijanke.

Dolgi so trenutki čakanja, posebno ako nas loči čas od dragega nam bitja, i to je čutila Jelica. Vsak najmanjši šum jo je prestrašil, ali to je bil sladek strah, iz ktereja se je zopet zamislila v letargijo čakanja. Luna se skrije za dolg, črn oblak in onstran Krke v Kandiji se začuje hrupavo petje pijačca:

Ta birt je presica
Ma srajco izra hlač;
Pa pride njegova Mica
Pa mu nazaj jo tlač.

I glas se je razlegal tako divje, da se je Jelica posebno v tako osedopolnem času po vsem telesu zginila.

To je slabo znamenje — i za bogat prav o tem času pripluje po Krki majhen čolnček na breg in iz njega stopi v dolg plašč zavit Milko.

En trenutek in srce je bilo na arcu, ustna so se dotikala ustn, jezik je pa popolnoma utihnil. — Kedo je bil arečnisi, nego Milko in Jelica? Kedar pa človek vživa preveliko arečo, pozabi vaakorane neareče i ne pazi nevihte, ktera se zbira nad njegovo glavo.

Tam na hišnem mostovžu se priplazite počasi dve podobli. Eden bil je Miroslav, tista kača, ktero je Milko gojil na svojem srcu, ktere je dal svojo kri sesati — pokaže tiho družemu zaljubljenca, i ta

kakor besen vzdigne prve svoje roke proti nebu, ne črhniavi besedice, potem pa, kakor lev zarjave: „Da bi te zemlja požrla, zapeljivec moje hčere!“

Jelica je hitro spoznala glas svojega očeta, in iz sladkih sanj ljubezni se prodrani v groznem strahu. Ona ni vedela kaj storiti, on jej ne svetovati, pa saj človek v tacihi trenutkih ne more svetovati. Zgrabi jo Milko za desno roko in vleče v čoln, ona je šla za njim, sama ne vedé kam. Čoln odrine od kraja, Jelicin oče pa prihiti na breg, steguje roke, tarnja i kolne, da je groza slišati.

Milko se ni zavedal, da je v čolnu, vedel je le, da ima Jelico pri sebi, i česa si ne domislja goreče ljubeč človek v takem času, kmalu je bil pozabljen strašni prizor, i zopet je govorila samo ljubezen, tako da Milkotu ni bilo mari več vedenja in je čolnček prepuštil — valovom samim.

Nekoliko niže pri vodi zidan stoji še denašnji dan Skrmov mlin, pri katerem je prek vodotoča narejen dolg jez, da se mirna Krka penečo zaganja čeznj i tako more vrtiti velikanska mlinška kolesa. Tačas so kolesa stala mirno, le samo Krka je rohnečo bobnala čez jez, da se je njeno šumenje razlegalo daleč tje v nočno temino. Pogubljen si ribič in ti urni veslar, ako se upaš na pet korakov približati temu jez. — I vendar, glej! mali čolnček, prav skorej za igračo narejen vodi, drzne se bližati temu veličemu jez. in osobi v čolnu se še menite ne za to. Milko in Jelica sta ona nesrečnica, ktera ne mislita na grozečo nevarnost. Še en trenutek — in voda se speni, čolnček razbije, voda pokoplje oba zaljubljenca.

Drugi dan so pripovedovali po mestu, da je ribič pod prvim jezom za Skrmovim mlinom dobil dva utopljenca, in ko so zvedeli, da je med njima tudi Jelica, stikale so brežke babe radovedno glave skup in marsikaj govorile, pri razhodu pa vzdihale: „Bog jima bodi milostljiv!“

Vsak Ribničan zato sposoben
Kaj več, kakor zajček za boben,
Ve, da, ki nas hoče rešiti,
Krivice, katere smo siti,
Pa se kakor Svetec obnaša,
Ta vodo — v rešetu prenaša.
Zelodček! spoznaj, da neumnost
Le hvali takovo „razumnost“.
Spoznaj, da več zvojen ne bodeš,
Ak so jej odrekli ne bodeš.
Ce pa, ko bi spet se izvolil,
Nam zopet roge bi pomolil
Z rajhratsko lojalnostjo krivo,
Vsem udom bi b'lo to škodljivo;
A najbolj škod'valo bi tebi,
Ker smrti rešile te ne bi.
Največe i masne dijetle,
Ce tudi vsak dan ti odštete.
S politiko namreč ledeno
Premrazil bi spet si koleno,
Prehladil si roko in nogo,
Ter staro pomnožil neslogo.
Vsi udje telesa otekli
Podpora bi spet ti odrekli.
Potem pak z nesrečnimi udi
Zelodek „abavazl“ bi tudi,
Ker, „kakor drugod, tud pri nas“ —
Clo „Brencelj“ je brenčal na glas —
„Zelodec živeti ne more,
Ce njima vseh udov podpore.“ —
Zelodček! Glej torej, da paziš,
Da trupla si več ne premraziš.
Kot udom vsem tvoja telesa
Tak škodje ti hiša iz lesa,
Ne daj se slepiti več z mrvo,
Saj veš, kaj vsem udom je prvo.
Ne puščaj, da vedno odlašaj
Ozdraviti rana se naša.
Zacelit zatrganost udov
Ne vstraši nobenih se trudov!
Ki grajajo kakor sramoto
Zmer srednjega veka „temoto“,
Ne smejo se tol'ko čuditi,
Ce smo mi razceppljenja siti,
Ki otrok je tistega časa
I njima več dobrega glasa. —
Tak kraj je zadosti nemaren,
Kjer človek življenja nij varen;
Al tam je še večja zmešnjava,
Kjer narode vbija država.
Mi dosta smo vže krvavili,
Za Avstrijo mnogo trpeli,
Gotovo smo vže zaslužili,
Da varen v njej dom bi dobili.
Ko Nemci erdeljski želeli,
Deželo v deželi so imeli.
Da nam se kar krivo odbije,
Nij treba te anomalije;
Le to naj se zopet zedini
I v eno deželo spet strini,
Kar volja je božja zločila
A trna nemčurska zdrobila.
Samó če resnično se hoče,
Je koj to doseči mogoče.
Saj nas zgodovina učí,
Prav stalnih da mej bilo nij.
Dozdaj so se zmer spreminjevale,
Da nas so še bolj zdrobljevale,
Zdaj čes je, da se spremené,
Da v eno telo nas združé.
Ker kakor je le hasovito,
Po nogi narejat kopito,
Tak pametno le je načelo —
Po narodu vstvarjat deželo.
I to ti zelodček naš čisto
Si v Beči prezl zavolj — tristo...
Pa druga je še rogovila,
Katera nam brani do cilja.
Vprašanje nas namreč razdira:
Ce narodnost prva al vera?
Res duša je več od telesa,
Ker vstvarjena je za nebesa;
Al kdor si telo umori,
On dušo si tud pogubi.
Tako je tud prva res vera,
Katera vse dobro podpira,
Ker molza brez nje bi domača
Namesto nemčurska nas kača.
Al tista napačna je vera,
Ki narod kot „prva“ prezira.
Saj tužna uč zgodovina,
Trpela kaj je domovina,
Ko v starem, prestarem so času,
Ko bil je Valjuhn še na glasu,
Nam narodnost vrgli na — cesto,
A vero na prvo so mesto.
Sedanjí sicer boljši so časi,
Pa vendar zgodi se še včasi,
Da cerkev še njega podpira,
Kateri nam narod zatira.

Za to se nij moč navdušiti,
Ce tudi nam dejo — Hsiti.
Saj sam sveti Pavel učí,
Da tist po neverstvu smrdí,
Kateri za drugim le kima
Skrbi pa za svoje nič njima.
Pa ona „lib'ralnost“ nam tudi
Zares po pravici se studi,
Ki davi nas zdaj z antikristom,
K' nas davit ne more več s k'ristom.
Duhovščini čast spodkopaše,
V nasprotvanje zoper njo ščuje,
Ker ve, da brez njene podpore
Slovenstvo obstati ne more.
Tak vmoril bi „liberalizem“
Rad s cerkvijo tudi slavizem.
Se trudi, da nas v liberalce
Razdvoji bi in klerikalce,
Ker upa, kar loči na dvoje,
Da lažlje požere oboje.
I res smo vže pričakali se jeli,
Na limancah mu obviseli.
Od tistega časa pa tudi
Še bolj so trpeli nam udi.
Oj ne pozabimo, kaj jači,
Ko skupna nevarnost nas tlačí!
Kjer „sloznega“ dela je treba,
Tam pričkanje malo da leba.
Zatrimo nesloznosti črva,
SLOVENIJA naj bo vsem „prva“,
Ker z njo bo prihajalo bolje,
Cerkveno i narodno polje!
Z njo upamo, da nam se dá,
Obsirnejši selguverma,
Da se centralizem bo stegnil
In ono, kar nise potegnil.
Ker prej je b'lo patrimonialno,
Da vrnil nam bo liberalno,
Pustivši to samoupravi,
Kot pustil stanovske je stvari. —
S tem prislo bi nase dežele
Spod nemške še le kuratele.
Potem bi se manje pisalo,
Za štempeljue tol'ko ne dalo.
Hrvatom se pušča vžitina
Al dajca od mesa i vina;
Tud zanas bi b'lo oportunisto
Postalo če to bi komunsko.
Delili tud druge bi davke,
Ker v Beči bi za skupne opravke
Potem se le nekaj dajalo,
Vse drugo doma bi ostalo.
(Konec prih.)

DROBTINE.

(Gospodu I. Ogrincu) pripoznali smo razpi-
sano darilo 10 goldin. v srebru za humoristično
noveleto „Greh jeti“, ktera je izmed vseh nam
poslanih, tudi našemu pomagalen slavnemu gosp.
Fr. Cegnarju najbolj všeč; slike iz kmečkega
življenja so tako naravne, da si jih boljše ne moremo
misliti; sicer pa je že ime pisateljevo porok,
da se ne bode noben bralec „Petelinčekov“, čitaje
to izvrstno noveleto, dolgočasil. V prihodnjem
število „Petelinčka“, ktero bode obsegalo 122
strani, začnemo je tiskati. („Petelinček“ velja:
za celo leto 1 t. 20, za 3 mesece 30 kr. Naročnina
naj se pošilja pod naslovom: „G. H. Marlelanec,
vrednik v Trstu.“

(Nasledki taborov.) Nekteri „visoko
kultivirani“ gospodje so sežanskim taboritom
strašno zamerili, da prišedci od taborišča, niso
pred hotli stopiti v gostilnico, dokler se nij od-
pravila plošča nad vratmi z zapisom: „Zum
Stern * Alla Stella“. — Ti gospodje imajo pač

prerablo srce; morali bi vendar pomisliti, da go-
stilničar v skozi in skozi slovenskem trgu, gotovo
največ novcev dobi od Slovencev; torej so imeli
taboriti popolnoma prav, ako so gostilničarja k
temu prisilili, česar bi se imel že sam davno
domisliti.

POSILANO.

Spominjam se, da sem v „Novicah“ čital
neki dopis iz Železnikov, v katerem gospod
dopisnik napake in goljušije graške vzajemne
zavarovalnice biča. Prav je tako, odkrijmo
našemu narodu, kaj je prav zanj, kaj napačno,
kaj je koristno, kaj njemu v kvar, saj je ravno
graška ena tistih tujih sesalnic, ki vsako leto
največ denarja našim rojakom izpiplje. — Ona se
imenuje vzajemno; a kaka je ta vzajemnost
pri njej? Namesto, da bi delala usmiljeno, hu-
manitarno, kakor bi to moralo biti in je tudi v
resnici pri vseh drugih vzajemnih zavarovalnicah,
ljubi svobodo prav v Avstriji navadno! Ako se
komu tako prigodi, da ne more koj v vsacem
obroku ob uri in minuti plačati — pridejo policaji
i žendarmi z eksekucijo k njemu, tedaj išči kjer
hočeš, dati moraš če je ne vem kaj, i kedo ne
ve koliko mora sedanjí čas naš kmet oblatiti, da
dobi le za teden nekaj krajcarjev na posodo. Oj
ta toliko hvaljena svoboda, še naš kmet je ima
preveč, dasiravno jej ni nikoli oponiral.

Kar povem v naslednjem, se je prav meni
samemu prigodilo. — Ker se mi je zdelo z di-
videndi nekoliko čudno, ko sem vsako leto skoraj
več plačal, ko je navadno premija iznašala, i ker
stoji v pravih izrečih: „Kedor ima vzroke, od-
pové se lahko zavarovanji, kedar hoče“, storil
sem tudi jaz tako, navedel svoje razloge i se pri
„Slaviji“ zavaroval. Kljub vsemu temu, da
sem imel vzroke, dobim na dom avstrijsko svo-
bodo! Prišla je eksekucija! Jaz grem naravnost
k glavnemu zastopniku, ki se nekako Hudobinigg
piše i ga vprašam čemu to i zakaj to. On mi
odgovori, da čeravno ne ostanem pri njem več
zavarovan za prihodnje leto, moram vendar pre-
mijo plačati, ko mu pa povem, da sem se uže
pri „Slaviji“ zavaroval, začne mi v svoji jezi
kvasiti, da „Slavija“ zavarovalnih istin nikdar ne
bo izplačevala, ako se nesreča primeri. Jaz se
skličem na dopis iz Železnikov v „Novicah“, ter
mu povem, da se v „Slaviji“ še kaj takega ni
čulo, a on mi vznemirjen odgovori: „Ich lese solche
Schwärmereien nicht!“ — Tedaj slovensčina, slo-
vensko časopisje, vse to je tem ljudem svinjarija,
vendar pa hočejo živeti od slovenskega denarja i
z njim se celo humbug vganjati. —

Slovenci! spoznajte vendar te ljudi, ne za-
upajte jim, ker so največji narodni sovražniki in
i so le tedaj vaši prijatelji, kedar vam zamorejo
denar izpipati, i pristopite vsi mož za mozem
k naši narodni banki „SLAVIJI“, ktera
je slovenska i najbolj poštena izmed
vseh doseďanjih zavarovalnic.

Le ona da vsako leto svojim posameznim
členom opravniska sporočila v roke, ktere
smo letos ravnokar dobili, iz kterih se vsak lahko
prepriča, kako se z društvenim imetjem gospodari
i lahko svoje pritožbe izreče, ako se mu ne zdi
kaj prav, kar pri dražih nij mogoče.

Ves narod slovanski v „SLAVIJI“
združen, postavil bo gmotno jez tujim
navalom, delat, da bo gospodaril sam s
svojim denarjem.

„Vsi za jednega, eden za vse.“

M. FERLAN

župnik v Smartnem
pod Smarنو goro.

Opomin vinorejcem.

V zavodu z darilom odlikovanem za drobljenje in mletje
žveplja, ki ga imata M. Dubič in C. J. dr. Levy

dobivajo gospodje vinorejci v obili zalogi dobro znano

žvepljo za rabo proti trtni bolezni

in sicer izvrstno očiščeno *sicilijansko* in *romansko*, najboljša roba,
za zelo nizko ceno. — Z opombo, da smo letos začeli mleti na nov način,
in da je letošnje žvepljo posebno dobro, se priporočamo čestitemu občinstvu.

Žvepljo prodajajo:

V TRSTU { lastnik Matevž Dubič, Corsia Stadion h. št. 12.

„ C. J. dr. Levy, Via San Francesco h. št. 4.

V PIRANU: založnik gospod F. dr. Gabriell.

V CERVINJANI: založnik gospod Leo Luzzatti.

Na prodaj je Grot v Pliskovci

z vsem orodjem, potem 630 □° ograde in 640 □° njiv za 1500 gold.

Kaj več se zve pri gospodu **Antonu Ulabič** Via Riborgo štev. 17.

Društvo slovanskih mlinarjev

SLAVIJA

vzajemno zavarovalnej banki
v Pragi

je započelo 30. sušca t. l. svoje delovanje
z velikim udeležjem mlinarjev ne samo s Češkega,
Morave i Slezke, ampak

tudi iz Jugoslovanske.

Pravice, ktere banka „Slavija“
temu društvu daje, so:

1. Mlini in enaki zavodi storé popolnoma samostojen i lasten oddelek.
2. Konečni dobički, kteri se po zavarovanju mlinov in enakih zavodov proti škodi ognja dosežejo, bodo se razdeljevali verno in pravično na podlagi pravil le med člene tega društva (društvenike).
3. Ako se naredi zavarovanje na podlagi razumne cenitve, izplača se vsaka škoda, ktera bi se zgodila po požaru, popolnoma i ne da bi se kaj odtrgalo.
4. Prenoženje društva slovanskih mlinarjev, oskrbuje poseben pregledni odbor, kterega voli občni zbor členov četrtega odbora i se mu tudi pridruži zbor mlinarskih poverjenikov.

Iz prigrasov i mnogih dopisov, ktere se denašnji dan na naše objavljene o ustanovitvi posebnega oddelka za zavarovanje mlinov dobivamo, kaže se čem dalje, tem jasnejše, da so bili mlinarski zavodi za neprimerno visoke premije zavarovani.

Da bi tedaj opravičenim zahtevam enkrat za vselej bilo pomagano, vzela si je „Slavija“ za nalogo, vsreči opravičenim terjatvam, zahtevajočim

posebnega oddelka za zavarovanje mlinov

tolaže se z gotovim prepričanjem, da ta misel, ktero je „SLAVIJA“ zbudila, imela boe blagodarne uspehe tudi za druge mlinarje slovanske.

Pozivljamo tudi vse gospode, kteri se ali še niso prigrasili, ali pa se jim zavarovanje koncu bliža, da bi ne odlašali glavnemu zastopu banki „SLAVIJE“ v Ljubljani svoj pristop kar najprej mogoče obznaniti, premislivši, da so mu letne premije tako primerjene, da nobena druga zavarovalnica nižih ne ponuja. Le z gromadno vdeležitvijo i po složnosti zagotove si gg. mlinarji najboljših uspehov.

Svoji k svojim vsi za pravico

Živila slavjanska vzajemnost!

V Pragi, 30. sušca 1870.

V imenu odbora:

J. M. Šary Dragotin Židlicky
predsednik. predsednikov namestnik.

Dr. Fr. L. Chleborad
glavni ravnatelj.

Dr. Jos. Frič Adolf Nocar
častni ravnatelj. častni ravnatelj.

SLAVIJA

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Obrazec I. Izkaz odpravljenih in zrušenih zavarovanj
za čas od 15. majnika do 31. decembra 1869:

	Odpravljeno				Zrušeno				Ostane v veljavnosti			
	Število polje	Zavarovalna vrednina	Zavarovalnina in vloge	Zavarovalna vrednina	Število polje	Zavarovalna vrednina	Zavarovalnina in vloge	Postnanska plačila	Število polje	Zavarovalna vrednina	Zavarovalnina in vloge	Postnanska plačila
Oddelek I.	110	78,400	2,923 61	154 82	22	17,800	341 47	19 33	88	60,600	2,182 14	135 49
Oddelek II.	2578	2,123,335	40,663 23	5,325 58	655	365,020	6,457 08	437 06	3023	1,758,915	34,206 15	4886 50
Oddelek III.	3301	1,898,665	90,556 25	5,484 12	517	342,380	15,745 —	436 —	2784	1,556,265	74,811 25	5048 12
Skupaj	6989	4,100,300	133,743 09	10,962 52	1094	725,200	22,443 55	892 41	5895	3,375,100	111,199 54	10,070 11
K temu iz mesico januarja, februarja in marea 1870												
Oddelek I. in II.	1045	427,783	8,594 07	1,552 77	102	32,630	1,184 90	89 36	943	375,153	7,469 17	1,463 41
Oddelek III.	1026	370,253	19,218 —	1,461 —	87	44,710	2,210 —	89 07	932	325,543	17,008 —	1,371 93
Skupaj od 15. majnika 1869 do 31. marea 1870	9060	4,898,336	161,555 16	13,976 29	1283	822,540	25,938 45	1070 84	7777	4,075,790	135,616 71	12,905 45

Obrazec II. Račun zgube in dobička za leto 1869:

Pozavarovalne vloge		1,065 67	Zavarovalnina oddelkov I. in II.		43,186 84
Zrušena zavarovanja	6,798 55				
Zrušena postranska plačila	456 41	7,264 96			
Škoda			Postranska plačila oddelkov I. in II.		5,478 40
a) plačana	100 —				
b) oznanjena a ne plačana	3,496 —		Zapodena zadatja		1,045 07
c) posilna zaloga	5,000 —	8,500 —			
Gospodarski stroški:			Obresti		282 38
pisarniški, najemina (v višeto odmeno glavnemu voditelju poleg pravil), in-					
sertni, posilni, popotni, matematična dela, renumeracije, male zgube, od-			Potrane provizije		19 74
pisi: ustanovnih reči, tiskopisov in knjigarn		21,945 57			
Kolikovina	355 24		Dobiček iz gospodarskih stroškov		36,929 65
Zdravniške odmore	465 75	820 96			
Dopolnjoča pozavarovalnina		314 25	Dopolnjoča zavarovalnina		5,448 95
Zavarovalna zaloga oddelkov I. in II.		27,370 58	Zaloga za pozavarovanje		1,103 68
Zakladna zaloga		9,246 54			
20 petgld. 46,332,72 kr. oddelkov I. in II.					
Penzijna zal. radništva „Slavije“		1,849 30			
5 pet. gld. 36,366,18 kr.		35,136 88			
Zaloga dobička oddelkov I. a II.		113,494 71			
					113,494 71

Tu naštetni zneski so bili primerjeni in soglasijo z računskimi in manipulačnimi knjigami.

Računski pregledovalci:

Em. Hrabal.

Jože Urban.

Dragotin Šubert.

Obrazec III.: Pregled 31. decembra 1869:

A. Blagajnica	1,430 47	A. Ustanovna zaloga			
VI kosa dispozična gotovina	19,667 51	iz upisanega zneska gld. 14,600			
Obrtniškja banka	37,937 22	je bilo v gotovino od štetih			6,300 —
B. Inventarne reči	2,858 89				
Tiskopisi	2,934 31	B. Terjatve zastopnikov banke			12,949 32
Knjigarna	42 56	C. Terjatve različnih opnikov			747 32
C. Terjatve od zastopnikov „Slavije“		D. Penzijna zaloga uradništva „Slavije“			1,849 30
D. Različne terjatve	80 —	E. Zaloge:			
E. Terjatve na oddelka III.	5,052 44	Zavarovalna zaloga oddelkov I. in II.		27,370 58	
F. Ustanovni in uredovalni stroški	17,601 27	Zaloga naznanjenih škod		3,400 —	
G. Dopolnjoča zavarovalnina	5,448 95	Posebna zaloga škod		5,000 —	
H. Zaloga na pozavarovanje	1,103 68	Dopolnjoča pozavarovalnina		314 25	
		Zaloga za gospodarske stroške		5,724 51	
		Zakladna zaloga oddelkov I. in II.		9,246 54	
		Zaloga dobička leta 1869		35,136 88	86,192 76
					108,038 76

Pregledali in našli vse v popolnem redu, in sicer ne le kar se tiče računstva, ampak tudi vseh k temu spadajočih dokladov, računski pregledovalci:

Jože Urban.

Em. Hrabal.

Dragotin Šubert.

Pregledali in našli vse v popolnem redu, in sicer ne le kar se tiče računstva, ampak tudi vseh k temu spadajočih dokladov.

J. M. Šary, predsednik; **Dragotin Židlicky**, predsednikov namestnik; **J. U. Dr. Josef Frič**, častni ravnatelj; **Adolf Nocar**, častni ravnatelj; **M. Dr. Adolf Dub**; **Rudolf Novák**; **Vekoslav Oliva**; **Dr. Ivan Palacky**; **J. S. Skrejšovsky**; **Josef Stankovsky**; **J. Tuček**; **Vincenc Vávra** mlaj., tega časa odborniki.

Dr. Fr. Chleborad, glavni ravnatelj.

Fr. Novák, glavni tajnik.

A. Mlčoch, vrhni računar.

Pregledniki računa: **Jos. Urban**, **Em. Hrabal**, **Dragotin Šubert**.

Glavni zastop za slovenske dežele v Ljubljani

Iv. Lacko Černy l. r., l. tajnik.